

GAZETA TRANSILVÂNIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streindtate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15.
Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarife și învești
Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

† Augustin Hamsea.

La mânăstirea Hodog-Bodrogului din Bănat s-a stins zilele trecute viața uneia dintre personalitățile noastre cu vază din ceata călugărească: arhimandritul Augustin Hamsea. Căutăm să cercetăm cursul trecutului acestui bărbat eclesiastic și să cercetăm dacă a lăsat după el o îndrumare, o perspectivă luminoasă, un drum bun ce ar duce la înflorire a vieții noastre bisericesti.

Augustin Hamsea de multă vreme a fost încununat de tăcere, rar se auzia șgomot în jurul numelui celui-ce de trei ori a fost sorbit să nu renunșcă a se sui în scaunul vlădicesc. Cauza sa explică din însăși atitudinea pe care și-o fixase acest bărbat, care n-a fost aderent al unei mișcări fașice de luptă, de distincție între rosturile noastre naționale și rosturile altora, dar nici n'a încheiat tranșacțiuni în dauna intereselor românești. A urmat o cale mijlocie, o cale aproape de surghiun, trăindu-se să trăiască bine cu toată lumea, vesel de societatea ori-cui, de ori-ce neam, de ori-ce profesiune. Avea acest om niște maniere de tratament seducătoare, fascinante, cari completau firea blândă și înfinit de bună, și evident că se puteau încheia repede prietenii. Spunând aceste, oricine poate trage concluzia că Augustin Hamsea nu putea fi o personalitate, care să se învrednicească de un ascendent moral la noi, unde oamenii puși în locuri așa de înalte, împodobii de un rang de răspundere obștească, sunt nevoiați să aibă o atitudine mai intransigentă, să colaboreze mai intens, în măsura puterilor sufletesti pentru binele național. Că avea rare calități sufletesti Augustin Hamsea nu se mai îndoiește nimeni.

Hamsea rămâne un erudit riguros. A fost un călugăr cu carte multă, un filosof ce se trada de câteori parenta pe cineva, o Hamsea a parentat pe atâția, el care n'a fost parentat la groapă de nimeni.

De numele lui însă se leagă înflorirea vieții bisericesti în părțile bănățene, cât putea să o facă o mânăstire ca a Hodog-Bodrogului. An de an sate întregi plecau la anume sărbători, mai ales ale s. Fecioară Maria, în peregrinaje la acea

mânăstire. Să satisfăcea o necesitate a sufletului țărănimei noastre dornice să savueze faptul unei excursiuni cu prapori pe un drum chiar foarte lung. Orator distins arhimandritul Hamsea știa pune la inima celor mulți cuvinte calde de mângâiere creștinească. Spovedia și caminea uneori până la 15 mii de oameni cu o dragoste infatigabilă.

Și prin această latură viața lui Augustin Hamsea este instructivă. Urmașii săi la mânăstirea Hodog-Bodrogului vor fi datori să facă înțocmai ca el, pentru a paraliza influența cutropitoare a mânăstirilor bănățenești de alt rit. Acesta este drumul bun, perspectiva luminoasă, avertismentul ce-l lasă Augustin Hamsea.

Numai prin această latură este mortul înalt din zilele trecute într-adevăr instructiv.

Italianii s-au împreunat cu trupele lui Essad pașă. Din Geneva se anunță cu datul de 30 Ianuar:

»Matin« anunță din Roma: Italianii s-au împreunat cu siguranță cu trupele lui Essad pașă. El fortifică Valona și alte puncte ale Albaniei, pentru ca să țină în loc pe dușman.

»Tempo« anunță, că Italianii împreună cu Essad pașă au părăsit Durazzo, deoarece spășirea fortului este imposibilă. În fiecare moment se așteaptă și începutul a tacerilor concentrice contra Valonei.

România între ententă și puterile centrale. Din Berlin se anunță: În cercurile românești bine informate din București se aude, că ceea ce se vorbea în zilele din urmă despre schimbarea politicii române, e ceva foarte exagerat. Ce-i drept, Carp și pretinzi lui conservativi și-au câștigat o oare-care recunoștință față de pretinzi lor arătate față de puterile centrale și în unele locuri el a fost ascultat în liniște, dar de-oamidată atâta a fost totul. Cercurile acelea însă cari inclină spre ententă, încă dezvoltă față cu aceasta vil încordări, pentru a împiedeca apropierea pretinșcă a României față de Germani. Pentru aceasta a cumpărat Anglia cele 80.000 vagoane de bucate din România, al căror preț ce-i drept l-a plătit liferanților în bani gata, dar pe cari nu le poate transporta.

Politica guvernului român de-oamidată a rămas neschimbată. România așteaptă evenimentele mai îndepărtate ale războiului. Guvernul Brătianu e de neclintit și în cameră mai mult de două din trei părți țin cu el.

Tintă războiului.

Cum sunt privity popoarele mici în Franța.

Organul oficial al partidului d-lui Marghiloman »Steagu« publică următoarele:

Ultimul număr sosit al cea al marei reviste franceze »Revue des deux mondes«, cuprinde la cronica politică niște revelații foarte interesante cari merită să fie cât mai cunoscute.

Mal întâi importanta declarație că scopul actual al războiului este pentru Franța, să îngonească pe dușman la frontieră. Textual: »Le jour où l'ennemi reculera sur notre frontière du Nord-Est, la guerre sera, près de son enouement«.

Nu se mai vorbește nici de nimicirea militarismului german, nici despre desființarea imperiului austro-maghiar, e pur și simplu un război defensiv, al cărui sfârșit logic este respingerea dușmanului la hotar.

Am vrea să știm dacă acest mod de a concepe țelul acestui război, mai poate aștepta vre-o nădejde serioasă, că vom putea alături de Quadruplă să cucerim și să anexăm Ungaria până la Tisa?

În altă parte, aceeași cronică politică vorbește de atitudinea pe care va trebui s'o la Quadruplă pentru a »atrage« pe Grecia și România, două din micile popoare, pentru a căror libertate luptă acest grup de puteri. Revista începe cu constatarea că »Les arguments ne servent à rien dans les Balkans«. Destul cu argumentele. Ce trebuie arătat Grecilor? »Une menace? Non, un volonté suffira«.

Firește, nu o amenințare, dar o voință; o voință care să nu fie o simplă argumentare.

Cine s'a îndoit vreodată că franțuzii posedă arta finețelor stilistice și a expresiilor abile?

Grecii ca Grecii, să vedem ce se va întâmpla cu noi. Aci lucrul e spus mai deadrepul.

Rușii trebuie să treacă pe la noi, pentru a ajunge în Balcani. România nu vrea să îngăduie aceasta, dar... »elle le fera certainement jour où la Russie en lui demandant poliment de lui ouvrir la porte, lui donnera l'impression qu'il lui serait facile de l'envoyer«.

Aceasta este sugestia pe care marea revistă o face Rusiei; aceasta e procedura la care îi îndeamnă pe vecinii noștri dela răsărit.

O singură concluziune. Toate

puterile, inclusiv acele generoase, au o singură linie de conduită și un singur mobil: *Interesul*. Tot ce se spune și tot ce se proclamă la zile mari, sunt vorbe deșarte și fraze amăgitoare.

Cu ochii în patru, desbărați de mirajul cuvintelor sonore, pentru care avem o slăbiciune primejdioasă, să urmărăm și noi un singur lucru: *Interesul nostru, sporirea țării noastre, cu orice preț, cu orice mijloc și alături de oricine se va putea!*

Sasonow despre situație.

Ministrul de externe Sasonow s-a exprimat în fața reprezentanților presei că, deși nu cunoaște detaliuri în ce privește Muntenegru, totuși crede, că armata muntenegrină și cea sârbească au putut fi transportate și reorganizarea lor e în curs. Situația în Balcani în ce privește catastrofa Serbiei, s-ar părea desperată, dar situația din partea vestică a Balcanului, deși e rea, nu este încă dătătoare de ton. Soartea statelor din Balcani trebuie necondiționat să fie strâns legată de aceea a aliaților. Sasonow e convins, că pentru Serbia și Muntenegru vor veni zile mai bune, dacă aliații vor învinge.

Despre Grecia crede, că guvernul, având în vedere interesele statului, va absta dela o politică ostilă față de aliați.

Raporturile României cu Rusia sunt prietenoase și multămitoare. În zilele din urmă opinia publică din România a fost îngrozită de o acțiune amenințătoare a puterilor centrale, cari continuă cu încercările de a acapara pe partea lor România. Sasonow crede, că România va rămânea pe lângă neutralitate.

De încheiere ministrul Rusiei a accentuat, că țara lui e în bune relații cu statele neutre. Despre relațiile aliaților a mai adăugat apoi: În Paris are loc un consiliu stabil de război, delegații Rusiei se vor convinge, că mult dăunămintă Anglie va face sforțări uriașe pentru cauza comună, ceea-ce reiese și din faptul, că pierderile de până acum ale Englezilor se evaluează la 25.000 ofițeri și 600.000 soldați.

O pace separată, crede Sasonow că e imposibilă pentru ori-care aliat sigurată. Războiul însă nu va mi fi de lungă durată. Cu toate acestea însă trebuie făcute mari pregătiri pentru o campanie de vară, căci lucrarea în învlogerea finală crește zi de zi.

Folosul Angliei dela aliații ei. Din Lugano se anunță următoarele:

Ziarele italiene încă și acum atacă cu înverșunare pe Anglia, deoarece ea jefuște pe aliații ei. După »Idea Na-

ționale« darea pe care Italia o plătește Angliei ca taxe pentru transportarea materiilor indispensabile, este uriașe. Folosul ce-l trage Anglia din aceste transporturi e atât de mare, încât toate cheltuielile hoteli engleze sunt reconficte și e absolut necesar revizuirea contractelor referitoare la transporturi, de oarece situația nu mai e de suportat în această privință pentru Italia.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice: **Budapesta 31 Ianuarie.**—Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

În nordul monarhiei.

Pe nici unul din cele trei teatre de război nu s-au petrecut evenimente deosebite.

General de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 31 Ianuarie — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Noule noastre tranșee din împrejurimea dela *Neuville* au fost apărute contra încercărilor de recucerire ale Francezilor. Numărul prizonierilor făcuți la nord-vest dela *măcriștea La Golie* s-a ridicat la 318 soldați, iar prada la 11 mitralieze.

Contra pozițiilor ocupate de trupele din *Silezia* în 28 Ianuarie la sud dela *Somme*, Francezii au îndreptat de mai multe ori atacuri. Peste tot însă activitatea războinică a suferit mult din cauza timpului ceșos. Ca răspuns la bombardarea din partea avioanelor franceze asupra orașului deschis, situat în afară de câmpul de operații *Freiburg*, baloanele noastre au atacat cu succes mulțamitor, în cele două nopți din urmă, fortărețele *Parisului*.

La ost și sud-ost.

Încercări de atacuri ale Rușilor la *Wisman* (lângă *As*, la vest dela *Riga*) au eşuat în focul infanteriei și artileriei noastre.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Situația e neschimbată.

Convorbiri științifice.

— Ostwald, Monistische Sonntagspredigten. —

II.

Deosebirea fundamentală se referă la concepțiile noastre asupra *enigmei omului* și a ființelor organice. După M. S. viața noastră se poate explica fără rest cu mijloacele științifice de azi. Dar atât în HADES, cât și în alte jceriri ale mele mi-am exprimat convingerea că științificește abia se poate explica viața vegetativă. Ba nici aceasta pe deplin.

E enigmatic motul în care celulele duc o viață independentă și în acelaș timp se acomodează trebuințelor unor organe și ale organismului întreg! Nu putem doar presupune că atomii de azot, de carbon, de oxigen, de hidrogen, de fosfor etc., din cari constau alimentele celulelor, să fie dotați cu conștiință și stăp de ordine rațională (HADES, pag. 69—70).

În circulație continuă de materie organismul își păstrează individualitatea.

În circulație continuă de materie se nasc, cresc, îmbătrânesc și mor organismele, în loc să rămână totdeauna

tinere și puternice (cum ar fi natural în urma primenirilor neurmate de energie).

Funcțiunile organice mi-le pot explica foarte bine ca niște funcțiuni de mașină. Când văd o locomotivă încălzită și gata de plecare, pare că am înaluntea ochilor un urlaș în repaos. Atât una cât și celalalt reclamă însă o conducere inteligentă ca să se miște de pe loc. Această conducere inteligentă nu mi-o pot explica numai din locomotivă, numai din organism, precum o cântare la pian nu mi-o pot explica numai din funcțiunile fortepianului.

Cu toate mijloacele și metodele științifice de azi, organismele vii în general și omul în special nu se pot explica nici ca mașini automate. Căci miraculoase mașini ar fi acele, cari s'ar nutri de sine, cari s'ar dezvoltă și s'ar înamulți de sine. Ar fi adevărate exemple de *perpetuum mobile*, despre cari știința a dovedit că sunt imposibile.

Nefind explicabilă științificește nici ființa organică automată, unde rămân fenomenele afective, voliționale, morale și intelectuale?

Încă Leibniz și-a exprimat nedumerirea cu privire la chestia precedentă observând că prin cunoașterea cât de exactă a mișcărilor mecanice dia cre-

eri nu vom ajunge la priceperea fenomenelor spirituale. Am constatat exclusiv mișcări, dar dela aceste mișcări, nu am afa nici o punte de trecere la activitatea spirituală.

Acest argument a rămas mult timp neconsiderat. Filozofia materialistă, preparată îndeosebi de enciclopediștii francezi, au statorit o explicație. În sensul acestuia, atomii și vibrațiile sunt ultimele realități. Sufletul este un produs al mișcării atomilor ca de exemplu, căldura, magnetismul, electricitatea.

Du Bois Reymond a reluat argumentul lui Leibniz în legătură cu doctrina materialistă și a ajuns la vestitul *Ignorabimus* declarând că doctrina mecanică a filozofiei materialiste nu poate explica deosebirea statorită de Leibniz între funcțiunile cerebrale și activitatea spirituală. Enigma e nereșolvabilă, eternă.

Acum vine *energetica* și studiază chestiunea. Lumea nu mai este o sumă de materie și mișcare, ci o sumă de energie, eri mai corect: un sistem de energii diferite. Dacă în știință nu s-a putut susține explicarea filozofiei materialiste, în sensul căreia cugetarea este o mișcare atomică, energetica crede că va fi mai ușor să pricepem cugetarea ca un proces energetic. (Comp. Ostwald, I, 187—8).

Adevărat, că am înțeleg-o mai ușor dar monismul înțeleg-o acelaș lucru, ce l-a înțeles prin »vibrațiile atomice«.

Ostwald susține că procesul energetic din crebru este identic cu procesul energetic spiritual și trage toate consecințele: neexistența sufletului și a lui D zeu. Sufletul și D zeu sunt de prisos.

După mine, procesul energetic din crebru nu este identic cu procesul energetic spiritual, precum procesul energetic din o baterie galvanică nu este identic cu telegraful și telegrafia noastră. Și de aici trag consecințele.

Mulți biologi, ca savanții *Awiter*, *Benedict* și alții mai ales din școala americană, unde dărația lui *Carnegie* a dotat laboratoarele cu cele mai perfecționate mijloace de cercetare, și-au concentrat activitatea asupra *energeticii biologice*, în special a omului. Totdeauna s-a constatat cea mai perfectă egalitate între energia produsă de corp și energia consumată de acesta sub forma de alimente. Transformările energiei celulare se pot exprima prin ecuațiunea

$$E = T + C$$

unde E = energia chimică dia alimente

T = energia termică
C = lucrul celular

Cu alte cuvinte: Toată energia chimică dezvoltată din alimente se transformă în energia termică și lucrul celular al corpului.

Școala americană a făcut numeroase cercetări și asupra fenomenelor intelectuale ajungând la concluzia foarte interesantă, că *activitatea intelectuală nu consumă nici un fel de energie*. Savanții ei au experimentat un organism în cel mai perfect repaos mecanic posibil, supunându-l numai unor sforțări cerebrale. Au constatat că corpul nu consumă peste ceea-ce ar consuma în repaos nici cea mai nelușmănată cantitate de energie. Fenomenele intelectuale se fac fără cheltulală de calorii sau de alimente. Dacă activitatea intelectuală ar fi o energie, ea ar provoca dia alte energii, ceea-ce după cercetarea savanților americani nu se întâmplă. Astfel, fenomenele intelectuale nu se pot explica nici prin Energetica modernă.)

Gavr. Todica.

Comp. Mihai Stămătilu: Energetica biologică în »Revista științifică V. A. Iamachi« I Iași 1913, 17 pag. 218—220.

Inmormantarea arhimandritului A. Hamsea.

Inalate de amezai la carele 10 s-a facut inmormantarea regretatului arhimandrit Augustin Hamsea, egumenul sfintei manastiri Hodoș-Bodrog, conform programului stabilit de P. S. Sa episcopul Aradului.

Tranzitul special, care ducea la inmormantarea publică din Arad și jur a plecat punctual la orele 8 și jumătate și a sosit la gara din Bodrogul-Nou la orele 9 jum., de unde vreo 25 trăsură au transportat publicul la mănăstire. Aici prohodul se începuse deja la orele 8 dimineața conform prescrierilor călugărești.

Din Arad au plecat peste o sută de persoane, partea cea mai mare a intelectualiilor de aici, între ei mai multe dame, doamna protopopeasă Mihailu Lucuța din Șiria cu domnișeana Lucia, doamna Dr. Botiș și altele. S-au înfățișat la inmormantare aproape toți locuitorii comunelor Bodrogul-Nou și Bodrogul-vechiu, comunele aparținătoare sfintei mănăstiri Hodoș-Bodrog, apoi foarte mulți săteni din Feulac, Pecica-Română și Miclăca.

Au fost de față aproape toți protopopii diecezelor Aradului, o mulțime de preoți și învățători. În public am remarcat prezența dailor Dr. Ștefan C. Pop, deputat dietal, advocații din Arad Dr. Ioan Nemeș, Dr. Cornel Iancu, Dr. Romul Velicu și mulți alții.

Punctual la orele 10 înainte de amezai a sosit cu trăsură prefectul comitatului Arad d. Dr. Baross Ferencz în societatea protonotariului comitatului Dr. Schill Löwesi; au fost de față dintre străini protopretorii Schenk și Hunyár Aligernon (Pecica) și Lászlóffy (Aradul-Nou) apoi directorul preparandiei de stat din Arad, Carolini Mihály, plebanul Siebenhaar din Zătorlak ș. a.

La orele 10 a. m. P. S. S. părintele episcop al Aradului Ioan I. Papp îmbrăcat în splendidele sale odăjii, urmat de peste 30 protopopi și preoți în haine funebre pleacă din localitățile mănăstirești la bisericuța străveche, în mijlocul căreia stăcea ca un sfânt în sticlă trupul neînsușit al arhimandritului Augustin Hamsea. În tinda bisericăscă era așezat corul seminarial din Arad condus de profesorul Trifon Lugejan.

Se începe prohodul atât de înduioșător al bisericii ortodoxe, care este pontificat de însuși P. S. Sa părintele episcop Ioan I. Papp. Strana e în cu adevarată artă cantorală protopopii Procopiu Givulescu (Raduș) și Mihailu Lucuța (Șiria), iar răspunsurile le dă cu măiestrie-i cunoscută corul profesorului Trifon Lugejan.

S-a remarcat îndeosebi cu multă înduioșare faptul că înalt P. C. Sa părintele arhimandrit Eliaret Musta din Caransebeș a ținut să vină în aceste timpuri grele ca să dea în persoană ultimul onor distinsului răposat. Înalt P. S. a sosit încă ieri la Arad însoțit de d. secretar consistorial Dr. Cornel Cornean, și a luat parte la prohodirea arhimandritului Hamsea alături de P. S. Sa părintele Episcop al Aradului.

Era prea mică bisericuța mănăstirească să dea ultimul onor acelui, care s-a fost arhimandritul și egumenul Augustin Hamsea și sute de credincioși în cursul serviciului întreg au stat în curtea spațioasă a mănăstirei cu capetele descoperite.

Rugăciunea de deslegare, rostită de către P. S. Sa părintele Ioan I. Papp al Aradului a produs adâncă impresiune asupra celor de față. Mulți au izbucnit în plâns sfâșietor și într'un loc însuși Arhierul a fost covârșit de emoțiunea durerii și a trebuit un moment să interrupă rugăciunea spre a-și stăpâni plânsul, și Augustin Hamsea dormea liniștit și majestos în sicriul său deschis cu mâinile încheștate în jurul unei cruci din lămnări de ceară, mâinile de ceară și fața-i de ceară.

S-a terminat. Frații călugări cu fețele lor șterse și ochii deschiși larg aduc coperământul sicriului, cucernicul Visarion sărută încă odată mâna Iguemenului, așterne giulgiul de veșt peste figura patriarhală a mortului, corul înțonează puternicile acorduri ale vecinicii pomniri, cu zgomot sembru se lasă peste mort coperământul de metal, călugării ridică sicriul și pornesc încet, sfioși, cu capetele plecate pe piept spre vecinicii lăcaș. Din turnul solitar, odinioară turn de veghe împotriva alexanului, răsună plângător armonia cîmpotelor mănăstirești, sute de lumini răspândesc mirorul jalnic de îngropare și convoiul trist se mișcă în pas cadențat înainte spre frasinul secular din tristul țințiriu al triștilor călugări...

La marginea mormântului se rostesc rugăciunile prescrie și sicriul este lăsat apoi în sinul mamei dulci, a pământului, din care suntem și în care ne întorcem toți, cari viețuim pe el și din el.

Nici un cuvânt de preamărire, nici un cuvânt de adio, așa a lăsat el,

ori așa a dispus cel mai mare, arhimandritul-egumen Augustin Hamsea a intrat în pământ fără șgomotul cuvintelor de iertăciuni și făgărnicie lăudăciuni. Privind fața lui serenă din cosciug nu într'un singur suflăt din cele aflătoare în bisericuța străveche cu ingerii și sfinții cuvloși zugrăviți în galben și în roșul românesc s'a ivit gândul amar: omului acestuia i s'a făcut nedreptate în viață.

Vecinica lui pomnire, vrednică de amintire! >R-I.<

Familia îndoliată a lansat următorul a. nunt funebrel:

Cu inima frântă de durere aducem la cunoștința rudeniiilor, prietenilor și cunoscuților, că bunul și neuitatul nostru frate, cumnat și unchiu Arhimandritul Augustin Hamsea după un morb scurt dar greu, împărțit cu sfințele taine, a adormit în Domnul la 12/25 Ianuarie a. c., în sfânta mănăstire Hodoș-Bodrog, în etate de 67 ani și al 37-lea an al preoției sale.

Rămășițele pământesti ale răposatului în Domnul se vor așeza spre vecinică odihnă, Joi la 14/27 Ianuarie a. c., orele 10 a. m., în cimiteriul sfintei mănăstiri.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Hodoș-Bodrog, la 12/25 Ianuarie 1916.

Văd. Elena Proca născ. Hamsea ca soră cu fiul săi: Dr. George Proca, Maria Zorca n. Proca și Constantin Proca, Nicolae Hamsea ca frate cu soția Ana născ. Dregiciu și fiul George Hamsea, Nicolae Hamsea și Elena Nan n. Hamsea, Voicu Hamsea ca frate cu soția Elena n. Maximilian și fiicele: Veturia măr. Dr. Rudnean și Olimpia măr. Dr. Cioban. Ioan Hamsea ca frate cu soția Elena n. Chioraș și fiicele: Traian Hamsea, Aurelia Nan n. Hamsea, Elena Dr. Hoadrea născ. Hamsea, Voicu Hamsea Lucian Hamsea și Florica Hamsea.

Pentru sârmanii soldați români, cărora li s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor".

Transport din n-rul trecut 13037 c. 91 f. Oliviu T. Iacobescu Cluj 10 >

La olăță 13047 c. 91 f.

Contribuirile pentru Serbarea Crăciunului în spitalele din Brașov.

Colecta P. as. Maria B. Balulescu: Vilma G. Popp 30 cor. Eufemia Kertsch 20 cor. Florica Dr. Garoiu 20 cor. Prof. Gheorghe Chelariu 10 cor. Maria Clotie născ. Lupan 8 cor. Octavia Masuchi 6 cor. Maria Codrea Fogaras 6 cor. Teodora Literat 5 cor. Catinca Bărganu și Tinuța Rogdan câte 4 cor. Venitul șezătorilor 45 cor. 50 fl.

Colecta Dsoarelor Stella Dușoiu și Margareta Mazuchi, Cetate: Major Pempus Bentia 29 cor. Tache Andreianu, Siebenburgische Ecomptebank Actiengesellschaft, Biserica națională greco-catolică, Maria Dr. Baulescu, Emil Bologa, Ioan Ciup, Nic. Dima, Dr. A. Dobrescu, Dr. Glăjariu, Elena Dr. Mureșianu, Miti Dr. Mocanu, Vima G. Popp, Zso G. Stănescu, Elena Sabădeanu, Dora Smeu, N. N. câte 10 cor.

Par. Vasile Merăștu, Petru Pavel câte 6 cor. Ioan Ciurcu, Zoe Deman, Nicolae Dușoiu, Nicolae Garoiu, Cornelia Dr. Lățicu N. N. Ioan Lengeru, Majorul Popa, Luisa P. Popovici, Dr. Nicolae Vecerdea câte 5 cor.

Elena Dr. Blaga, Dr. Negriță, Petru Pop jude în p, Diamandi Steriu, câte 4 cor.

Dumitru Pop, Maria G. Savu, Sofia Spudercă câte 3 cor. Ioan Bidu, I. G. Eremia, Maria Precup câte 2 cor.

Colecta Dsoarelor Ersilia Navrea și Elena Prișcu, Schitu: Elena A. Popovici 30 cor. Virginia Vișcu 10 cor. Maria Ciertes 4 cor. Dr. Vasile Saftu 4 cor; Prof. I. Petrovici 3 cor. Dr. Nic. Stinghe 3 cor. G. Bucș, Maria Bădițoiu, M. Bartesch Ioan Chiroiu, Dr. Laeș, Ioan Prișcu, Elvira Navrea Simion Teodor, I. R. Orghidan, Elizabeta Popescu, Prof. I. Roșca Gitta și Sid, Dna Teclu, Maria Zănescu, câte 2 cor.

Maria Maxim, Haller, Marloara Neguș, Frosina Pop, Nicolae Balea N. N. D. Ardelean N. N. câte 1 cor. Stud. Maria Ciertes 50 fl., un soldat 20 fl.

Colecta Dsoarelor Miți Pop și Elena Neguș, Schelu: Elena Dima, Elena Miholovici, Eufemia Safrano, Elena Voica câte 5 cor. Victoria Oaițiu, Maria Stighe câte 4 cor. Maria Median, Maria Popescu, Victoria Sfetea câte 3 cor. Vița Bădițoiu, Rev. Barsan, Elena Beindescu, Paraschiva Barbier, Maria Bădițoiu, Maria Barbier, Maria Cristan, Rev. Chicomban, Maria Dima, M. Dima, E. Eaghurliu, Reveica Găitanar, Lucreția Lupan, Elena Moldovan, Aurelia Muntean, Maria Murăroiu, Maria Navrea, Victoria Neguș, I. C. Pantu, Rev. Popo-

vici, Miți Pop, Marina Pulpaș, Ioan Presmălean, Dum. Roncaș, Dr. Șbarcea. Balaga Vătășan câte 2 cor. N. N. Vasile Muntean, Dr. Moldovan, Elena Stinghe, Ioan Stefan, Văd. Maria Stighe, George Vișcu câte 1 cor. Paraschiva Furnică - 80 fl., Elena Arefita - 50 fl., Paraschiva Grădinar - 40 fl., Tabără George - 40 fl., N. N. - 40 fl., N. Birt - 30 fl., V. Băbier - 20 fl., Dumitru Tansieau - 20 fl.

Colecta Dsoarelor Elena Căpățină Elvira Navrea, Brașovechii: Elena D. Căpățină 10 cor. Eugenia Dr. Brediceanu 6 cor. Victoria Rusu 5 cor. Maria Maximilian, Maria Voicu câte 3 cor, Maria Pulu, George Pulu, Eea Samoilă câte 2 cor., Maria Ardelean, Foarea Coleșea, Maria Barsan, Ana Marică, Todor Manu, Ana Șerban, Ioan Pulu, Elena Tampa, Paraschiva Tareza, Constantia Sibian câte 1 cor. Cojocariu - 60 fl., Vasile Lupu - 50 fl., Elena Cojocar, Maria Chivarar, Anastasia Iana, Marina Tampa câte - 40 fl. Paraschiva Florea - 30 fl. Maria Pulu - 20 fl.

Contribuirile de obiecte pentru reconvalenșii: Dsoara Natalia Ardebi 3 p. pantofi, 6 batiste, un șal, Dna Maria B. Balulescu 2500 țigarete, Dna Eugenia Dr. Brediceanu, 2 p. pantofi, 12 batiste, Dna Maria Barițiu Cluj 10 calendare, Dna Elena Căpățină 6 p. pantofi 12 batiste, Dna Maria Ciertes 2 șaluri 1 p. genunchiere, Dna Maria Cârstea membră R. f. r. Brașovechii 50 p. ciorapi, 50 batiste, Dna Maria Ciurcu 3 p. pantofi, Dna Elena Dr. Dan 2 p. pantofi, 2 cozonaci, 500 țigarete, Dna Lia Dima 1 p. manșete, Dna Stella Dușoiu 1 șal, Dna Maria Dușoiu 12 batiste, Dna Anticuța Damian 3 p. pantofi, Dna Angela Dr. Laeș 2 p. manșete, 12 batiste, Dna Dr. Lățicu 12 batiste, Dna Marcăreța Mazuchi 1 șal, 6 batiste, Dna Tinca Maxim 2 șaluri, Dna Elvira Merăștu 2 p. pantofi, 2 șaluri, 6 batiste, 2 p. ciorapi, Dna Maria Medean 1 p. genunchiere 1 p. ciorapi 1 p. manșete, Dna Dr. Mocanu 5 p. ciorapi, 2 șaluri, Dna Marloara Dr. Moga 4 p. pantofi, 8 batiste, 1 p. genunchiere, Dna Ersilia Navrea 2 p. pantofi 50 cîrțile de rugăciuni 400 țigarete, Dna Meia Popca 4 p. pantofi, Dna Catinca Pușcariu 3 p. pantofi, 12 batiste, 4 cîrți, 100 țigarete, Dna Dora Pușcariu 3 p. pantofi, 12 batiste, 4 cîrți, 100 țigarete, Dna Victoria Rusu 1 p. pantofi, Dna Prof. Roșca 2 p. manșete, Dna Petcu Căpăținescu 2 cozonaci 5 lire vin, Dna L. Tr. Pop 5 p. manșete, 2 șaluri, Dna Oiga Părvu 6 batiste, 4 p. pantofi, 1 șal, Dna Elena Sabădeanu 24 batiste, 3 p. pantofi, 6 p. ciorapi, 2 bonete, Dna Octavia Dr. Stinghe 12 batiste, Dna Balaga Vătășan 1 șal, 1 p. manșete, 6 p. ciorapi, 12 batiste, Dna Eugenia Dr. Vecerdea 1 șal, Dna Virginia Vișcu 3 șaluri, 24 batiste 6 p. pantofi, N. N. 3 p. manșete. Se chitează cu călduroasă mulțumită. În numele Comitetului Maria B. Balulescu preș.

Pentru sârmanii soldați români, cărora li s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor".

Transport din n-rul trecut 13037 c. 91 f. Oliviu T. Iacobescu Cluj 10 >

La olăță 13047 c. 91 f.

Contribuirile pentru Serbarea Crăciunului în spitalele din Brașov.

Colecta P. as. Maria B. Balulescu: Vilma G. Popp 30 cor. Eufemia Kertsch 20 cor. Florica Dr. Garoiu 20 cor. Prof. Gheorghe Chelariu 10 cor. Maria Clotie născ. Lupan 8 cor. Octavia Masuchi 6 cor. Maria Codrea Fogaras 6 cor. Teodora Literat 5 cor. Catinca Bărganu și Tinuța Rogdan câte 4 cor. Venitul șezătorilor 45 cor. 50 fl.

Colecta Dsoarelor Stella Dușoiu și Margareta Mazuchi, Cetate: Major Pempus Bentia 29 cor. Tache Andreianu, Siebenburgische Ecomptebank Actiengesellschaft, Biserica națională greco-catolică, Maria Dr. Baulescu, Emil Bologa, Ioan Ciup, Nic. Dima, Dr. A. Dobrescu, Dr. Glăjariu, Elena Dr. Mureșianu, Miti Dr. Mocanu, Vima G. Popp, Zso G. Stănescu, Elena Sabădeanu, Dora Smeu, N. N. câte 10 cor.

Par. Vasile Merăștu, Petru Pavel câte 6 cor. Ioan Ciurcu, Zoe Deman, Nicolae Dușoiu, Nicolae Garoiu, Cornelia Dr. Lățicu N. N. Ioan Lengeru, Majorul Popa, Luisa P. Popovici, Dr. Nicolae Vecerdea câte 5 cor.

Elena Dr. Blaga, Dr. Negriță, Petru Pop jude în p, Diamandi Steriu, câte 4 cor.

Dumitru Pop, Maria G. Savu, Sofia Spudercă câte 3 cor. Ioan Bidu, I. G. Eremia, Maria Precup câte 2 cor.

Colecta Dsoarelor Ersilia Navrea și Elena Prișcu, Schitu: Elena A. Popovici 30 cor. Virginia Vișcu 10 cor. Maria Ciertes 4 cor. Dr. Vasile Saftu 4 cor; Prof. I. Petrovici 3 cor. Dr. Nic. Stinghe 3 cor. G. Bucș, Maria Bădițoiu, M. Bartesch Ioan Chiroiu, Dr. Laeș, Ioan Prișcu, Elvira Navrea Simion Teodor, I. R. Orghidan, Elizabeta Popescu, Prof. I. Roșca Gitta și Sid, Dna Teclu, Maria Zănescu, câte 2 cor.

Maria Maxim, Haller, Marloara Neguș, Frosina Pop, Nicolae Balea N. N. D. Ardelean N. N. câte 1 cor. Stud. Maria Ciertes 50 fl., un soldat 20 fl.

Colecta Dsoarelor Miți Pop și Elena Neguș, Schelu: Elena Dima, Elena Miholovici, Eufemia Safrano, Elena Voica câte 5 cor. Victoria Oaițiu, Maria Stighe câte 4 cor. Maria Median, Maria Popescu, Victoria Sfetea câte 3 cor. Vița Bădițoiu, Rev. Barsan, Elena Beindescu, Paraschiva Barbier, Maria Bădițoiu, Maria Barbier, Maria Cristan, Rev. Chicomban, Maria Dima, M. Dima, E. Eaghurliu, Reveica Găitanar, Lucreția Lupan, Elena Moldovan, Aurelia Muntean, Maria Murăroiu, Maria Navrea, Victoria Neguș, I. C. Pantu, Rev. Popo-

uz vânt neobișnuit de la nord spre sud și atmosfera era turburată. Vântul era împreunat cu sunete asurzitoare din pământ și de dată cu sulărea vântului și a sunetelor din pământ s-a cutremurat pământul puternic în direcție nord-sudică, după cum adeă bîtea și vântul. Cutremurul a ținut cel puțin 30 secunde și în larma aceea înfrăoă subpământeană toată lumea din strade a stat umtă și înleșnită eșci aproape oține nu stă în primul moment să-și dele seamă că ce este.

Multe hoarne (urloale) s-au prăbușit aproape toate edificiile de peștră și cărămidă s-au crepat și dela multe edifici fundurile mișcate fiind dela loc stau să se prăbușască - Erică și groază a cuprins pe toată lumea, mic și mare; plângeau cu toții oameții mari aiătura cu copil. - Oamenii ce au fost la pădure în primul moment al cutremurului spun că au căzut la pământ tot așa și vitele dela care; erburii din pădure se plecau cu vântul la pământ, să ridicau și iarăș se plecau acolo a fost cutremurul și mai mare.

După ce s-a înășut poporuluișnea, fiecare a început a-și cărpi cum biet a putut strică-urile dela edifici și pe la orele 2 și 40 din nou a început cutremurul de pământ, care a ținut cu întreruperi până la 27 Ian. la orele 7 dim. când a încetat! Zguduiriile urmau în răstimpuri de câte o oră și ețiar și 1/2 de oră.

După fiecare zguduire se auzea un suet grozav prelung sub pământ. Întreagă noaptea au petrecut oameții în priveghar, gata sa fugă la câmp la caz de s-ar repeta zguduiri mai puternice. - Mulțimății lui D-zeu înăș zguduiriile ce au urmat după cea dintai vehementă, - au fost mai domoale și fără însemnătate, dar totuși fiecare zguduire cât de mică și lină băga groaza în oameții, mai ales că se ciocneau bidele din culere deolaită, să mișcau locanșele de pe perete și se auzea șgomotul produs de mișcarea peretilor de la edificiul -

Toți oameții cari s-au aflat afară din case să vaiera că în urma cutremurului au dureri în picioare, dela genunchi la vale. - Cumca cutremuru-i a venit dela nord la sud, am observat și de pe crucea dela turnul bisericii noastre, care se oțatina lu direcție nord-sudică.

Așa un cutremur de pământ nu au poment din cel cari azi trăesc în ce-nuna noastră. - În 27 Ianuarie la orele 6:50 din nou s-a cutremurat pământul în direcție nord-sudică, ținând 10 secunde. Credea că pleacă eșca cu totuși din loc; noaptea din 27 spre 28 au fost numai vre-o 3 zguduiri mai ușoare; în 28 Ianuarie vre-o 3 zguduiri mai ușoare.

De învățător E. Suciu din Măgărei (Agnita) ne serie următoarele:

În 13 Ian. st. v. a. c. pela 7/9 ore am avut și aici cutremur de pământ. A durat cam o minută și jumătate. Eram în școală care a căpătat mai multe erăpături în urma zguduiriilor, s-a răsturnat cerneala de pe masă, levii mei numai după ce au eșit în bună ordie din școală și au început a se legăna în curtea școlii au știut că e cutremur. -

Spun oameții că trosneau șurile, casele, au căzut locașe din unele case, s-a răsturnat un zid de la un grajd, au căzut 3 pridvoare și 2 hoarne. Bisericea încă a căpătat câteva erăpături. Pagubele însă nu sunt de mare însemnătate.

Spaima a fost mare, pentru-că pe strade oameții strigau: Trageți clopotele!!!

Distincții. Între cel distincți în timpul din urmă afirm și pe următorii Români: cu recunoștința prea înaltă - Signum laudis - locotenentul Ioan Georgescu, dela reg. de inf. 31. și locot. în rezervă Ștefan Popp, dela reg. de inf. 62.

Cu medalia de argint cl. I. pentru vitejie: aspirantul de ofițer Emil Sencu și Vasile Cabai, stegarii Alex. Chia și Ioan Roman și aspirantul de ofițer Georg Tiu.

Cu medalia de argint cl. II pentru vitejie: stegarul sanitar în rez. Valeriu Bilțiu, stegarul în rez. Ioan Padar, cadetul Mihail Cupan, Dionislu Szabó, Anton Tulbure, și Paul Mazălan.

Cu medalia de bronz pentru vitejie: stegarul în rez. Ioan Tompa, cadetul Dr. Ștefan Bogdan și aspirantul de cadet Ioan Cioban.

Provocare. Contribuabili de dare sunt provocați ca darea de stat și auncerție de pe quartal a să plăti până

în 16. Februarie a. c. căci în din contra se vor încassa cu interese de înțăziera.

Deșnerea proprietarului »Pantheonul maghar. Poliția a deșnat pe proprietarul de tipografie Koló (Prager) Lajos, acuzat fiind de corupție. Koló a redactat în timpul războiului »Pantheonul maghar, în care, pentru suma de 30 coroane, a publicat fotografii. eroilor cari au căzut în câmpul de luptă.

La masa studențului V. Onițuc au contribuit: Di Ioan Craiovan, oficial superior de registratură, în loc de cunună pe sicriul vener. † Elena Maximilian din Stupini 20 K. - dna Eugenia Paraschiv din Sebeșul săesc în memoria soțului său Ioan, fost subjude ceroual, a fiului Grigore și a fiicei Ana 10 K. - Di Gheorghe C. Gociman, comerciant în Brașov, 5 K.

Primească marinimoșii donatori sincere mulțumite. Direcțiunea mesel studenților.

Pentru Internatul-Orfelinat a dăruit Dna Preoteasă Victoria Mereșiu suma de 20 cor., spre ajutorarea fetitelor orfane și sărace din Internat.

Esprimăm cea mai călduroasă mulțumită stimatei Doamne și pe această cale. În numele Comitetului Maria B. Balulescu.

Serată muzicală de război. Societatea femeilor izraelite va aranja, o serată muzicală a 3-a în sezonul acesta, în 5 Februar st. n. la 8 ore sara în »Aulac gimnaziului german, cu următorul program: 1. Mozart V. 1. Ouvertura 2. Audante. 3. Audantino melo grazioso 4. Gavotta. 5. Allegro, executate de orchestra orășenească, dirijată de D-l Krause. 6. Poesie de război, de Ios. Duvrăk. 7. La Violină: a) Baladă, b) Paganino, de D-l St. Săva 1. Pianu dsoara K. Stelescu. 1V. Săhat Săeș; Arie din Sărunu și Delib, executat de d-na maior Bantia; la pianu dsoara Hanigberger V. Mazurca opus 97 g-moll, executat de d-l. R. Ritter - Bilete se capătă la florăria »Hedvig Hubert, prețul 1 coroană. Bilete de abonament sunt vaabile.

Eliberarea ziarștilor englezi de la serviciul militar. După ziarul »Westminster Gazette», ziarștii din Londra, cari sunt ocupați în redacții, sau în birourile de agenții fără excepție au fost declarați de îndisponzabili și pe această bază au fost liberați de ori-de fel de serviciu militar.

Moșee turcească în Dobrișin. Dac-oarece și până acum la universitatea de aici au urmat cursurile multți țăleri de religieuna mohamedană, al căror număr însă din an în an crește, magistratul orășeneș s-a simțit îndemnat, ca în adunarea generală de alataeri să propună înfiinșarea unei moșee turcești. Momeștiul orășeneș, cu considerarea la națiunea turcă aliata atât de credincioasă, a decis cu unanimitate, că va da grațuit atât locul necesar pentru moșee ce se va edifica, cât și materialul trebuincios, despre ceea-ce va fi avizat și consului turc din Budapesta.

Apollo-Blo. Program pentru Măști și Miercuri: »Dama voalată» dramă de detectiv în 3 acte. O aventură a detectivului Engelbert Fox. - Mjșene, vedere de pe natură. - »Candidatul la sinucidere», umorescă amuzantă. - »Trecutul femeii sale», dramă socială în 3 acte. - Joi și Vineri: program nou

Proprietar: Tip. A. Muresianu: Branisov & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacaș

Abonați GAZETA TRANSILVANIEI

AVIS. Un comis harnic, adă loc, sub condiții favorabile la Firma Ioan Comșa și Fiu, SELIȘTE (SZELÛTYE).